

ten dienste van de LO werden toen vooral ter hand genomen door Leendert Valstar en door een ondergedoken beroepsmilitair, Liepke Scheepstra. 'De bundeling leverde toch', aldus *Het Grote Gebod*, 'grote moeilijkheden op. Eerst die om contact te krijgen, vervolgens om het wantrouwen te overwinnen. Daar kwam nog bij dat het gewapend verzet voordien het sterkst getekend was door min of meer onverantwoordelijke daden' (dit sloeg o.m. op sommige acties van de KP-Meppel¹) 'en soms een mentaliteit weerspiegelde welke evenwichtige en principiële werkers tegen de borst stuitte' (wat voor zin had het in brand steken van boerderijen van NSB'ers?). 'En daar kwamen nu de montere Hilbert, Jacques' (illegale naam van van der Horst) 'die de voorzichtigheid en verantwoordelijkheid zelve leek, de rustige, energieke Bob' (Scheepstra) 'of de sterke, vastberaden Bertus' (Valstar) 'met de verbindingen en de autoriteit van de landelijke organisatie achter zich. Zij onthieven de mensen van de verantwoordelijkheid voor hun opdracht, zij gaven hun de garantie voor hun levensonderhoud en wapenvoorziening en bovenal het vaste vertrouwen dat het werk zuiver bleef en volledig diende tot het doel waartoe het ondernomen werd'²: de onbaatzuchtige hulp aan illegale werkers en onderduikers.

Valstar en Scheepstra verdeelden het land: Valstar zou de opsporing van bestaande en de vorming van nieuwe Knokploegen ter hand nemen in het westen, Scheepstra in het oosten. Dat zij dit met groot succes deden, blijkt uit het door ons al vermelde feit dat de Landelijke Knokploegen in staat waren, de LO-leiding in de eerste helft van '44 maand in, maand uit de beschikking te geven over ca. 100 000 'gekraakte' bonkaarten.

LO en LKP hebben zich wezenlijk *tezamen* ontwikkeld: naarmate de LO

¹ 'Ik ben ook een keer naar Meppel geweest', aldus Scheepstra na de oorlog. 'Het was niet zo prettig omdat de jongens ontzettend onvoorzichtig waren. Ze reden in die tijd met een wagen met een stuk of 4, 5 man door Drente en dan schoten ze op alles wat een uniform droeg . . . En zo waren er nog enkele dingen . . . Ik vond het roekeloos.' (Ad Goede: Verslag gesprek met L. Scheepstra (25 juni 1946), p. 6, Collectie LO/LKP, EC-4)

Wij vermelden in dit verband dat de Meppeler KP begin augustus '43 in Zwolle in een val liep die door een *V-Mann* van de Arnhemse *Sicherheitspolizei* gesteld was. Eén lid werd bij het station doodgeschoten, acht werden gearresteerd en samen met enkele leden van de KP-Hondsrug door een *SS- und Polizeistandgericht* te Assen ter dood veroordeeld. Ook zij werden gelijk Gerrit van der Veen en de zijnen nog op de dag van het vonnis gefusilleerd. 'Hun houding was', aldus J. Poortman, 'zo *'fabelhaft'*, dat de executerende Duitsers er nog dagen van onder de indruk waren . . . Bij de terechtstelling gingen ze met het Wilhelmus op de lippen heen.' (J. Poortman: *De jaren 1940-1945*, p. 167). ² Rogier van Aerde in *Het Grote Gebod*, dl. I, p. 354.